

היום נלמד בעזרת ה':

עירובין דף כד

הגמרא מסיקה שמדברי הברייתא מדוייק שדווקא אם נזרע רוב הקרפף אסור לטלטל בתוכו, אבל אם נזרע מיעוטו בטל המיעוט לרוב הקרפף שלא נזרע ומותר לטלטל בתוכו. וע"ז אמר רב הונא שדווקא שהמיעוט פחות מבית סאתיים, אבל אם הוא בגודל בית סאתיים הוא מקום חשוב שפרוץ למקום שלא נזרע ואסור לטלטל גם במקום שלא נזרע, ואליבא דרבנן החולקים על רבי שמעון שאסור לטלטל בין גג חצר וקרפף.

אפשרות נוספת: רב הונא אמר שדווקא שהמיעוט שנזרע הוא בשטח בית סאתיים וכרבי שמעון המתיר לטלטל בינו לחלק שלא נזרע. אבל אם הוא יותר מבית סאתיים גם לרבי שמעון אסור כיון שאז הוא נחשב לכרמלית (כי הוא שטח יותר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה) שאסור לטלטל בינה לרה"י.

קרפף יותר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה, ולאחר מכן בנה בו דירה והוצה להפוך אותו שיהיה מוקף לדירה. מה יעשה? יפרוץ בו פרצה יותר מעשר אמות שהיא מבטלת את המחיצות ואח"כ יבנה את המחיצה מחדש ובזה יעשה אותו מוקף לדירה.

הגמרא מסתפקת מה הדין במקרה שלא פרץ את ה-11 אמה בבת אחת, אלא פרץ אמה וגדר אמה ושוב פרץ אמה וגדר אמה - כך 11 אמות; האם נאמר שכל הפרצות מצטרפים יחד וממילא יש כאן היקף חדש לדירה, או שכיון שכל פעם גדר את האמה שנפרצה אין כאן אף פעם פירצה יותר מעשר?

כל כלי בעלי בתים: ספק דומה נמצא בבליים של בעלי בתים ששיעור החור להתיר את הטומאה שלהם בכמוציא רימון. אבל אם ניקב רק כמוציא זית (שעדיין אפשר להשתמש בזה לרימונים ולכן הוא נשאר טמא) והוא סתם את הנקב, ושוב ניקב כזית וסתם, עד שניקב בסך הכלי כולל הסתימות כרימון והוא סתום, האם מחשיבים את הכל לנקב אחד והכלי טהור, או לא והכלי טמא?

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

סנדל: התשובה לספק מגיעה מסנדל שיש לו שתי לולאות בצידו שבהם קושרים את הרצועות. ואם רצועה אחת נפסקה עדיין הסנדל טמא טומאת מדרס (כאשר זב נעל אותו) כיון שאפשר להשתמש בו בלולאה השניה. אבל אם נפסקה לולאה אחת ותיקנה ואח"כ נפסקה השניה ותיקנה – אף שלא היה רגע אחד שהסנדל היה ללא שתי הרצועות כיון שבסופו של דבר יש כאן רצועות חדשות – פנים חדשות באו לכאן והוא בטל מטומאת מדרס שהיתה לו (ועדיין אם יגע בו זב יטמא במגע כשאר כלים).

רחבה שאחורי הבתים: חצר שמאחורי הבית שאין הבית פתוח לה, אם היא גדולה יותר מבית סאתיים אסור לטלטל בה (יותר מד' אמות), מכיון שהיא לא הוקפה לדירה (שהרי אין הבית פתוח לשם). ועבשיו גם לא יעזור לפתוח לה פתח מהבית כיון שצריך שההיקף יהא לדירה.

קרפף יותר מבית סאתיים שהוקף לדירה ונתמלא מים, האם דינו כקרפף שנזרע בירקות שנחשב לאינו מוקף לדירה כי אין דרך בני אדם להשתמש במקום כזה, וממילא אסור לטלטל בו (כי הוא יותר מסאתיים). או שנחשבים המים כקרפף שניטע בעצים, שדרך בני אדם להשתמש בין העצים ולכן הוא נחשב למוקף לדירה ומותר לטלטל בו. וגם כאן דרך בני אדם לעשות בחצרם בריכת מים. אמנם דווקא מים העומדים לשתיה.

ואפילו אם שטח הבריכה גדול מבית סאתיים בעומק עשרה טפחים אין הוא נחשב לאינו מוקף דיורין, כי זה כמו שאדם חופר שוחה גדולה וממלא אותה בפירות, שודאי המקום הזה נחשב למוקף לדיורין.

היא רחבה: מעשה ברחבה שהיתה גדולה מבית סאתיים ולא הוקפה לדירה. מצד אחד שלה היא היתה פתוחה למבוי של העיר שהיה סתום משלושת רוחותיו. ומצד שני שלה היא היתה פתוחה לשביל צר בין הכרמים המוביל אל שפת הנהר, כך שגם לשביל הזה ישנם שלוש רוחות (גדר כרמים שמשני הצדדים וגדת הנהר העמוקה עשרה טפחים).

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

השאלה היא: איך פותרים את בעיית הרחבה שאינה מוקפת לדירה, והופכים אותה עבשיו למוקפת לדירה? בעיה זו משליכה גם על המבוי ועל שביל הכרמים, שכיון שהם פרוצים לרחבה אסור לטלטל גם בהם.

פתרון א: לעשות מחיצה בסוף שביל הכרמים בשפת הנהר. בכך נחשיב את השביל כהמשך של הרחבה, ואז המחיצה שנעשה לשביל תיחשב כמחיצה לרחבה, וכשנעשה אותה לשם דירה תיחשב כל הרחבה כמוקפת לדירה. החיסרון: אי אפשר לעשות מחיצה על מחיצה, כלומר אין בזה שום תועלת.

פתרון ב: לעשות צורת הפתח בפתח שביל הכרמים לרחבה שאז 'מיגו' - מתוך שצוה"פ תועיל להתיר את השביל בטלטול היא תועיל גם לרחבה. החיסרון: השביל צר וצוה"פ תעשה אותו צר יותר, וגמלים שיעברו שם יהרסו את צוה"פ.

פתרון ג: לעשות לחי על פתחו של שביל הכרמים שאז מיגו שהלחי מועיל לשביל הוא מועיל גם לרחבה. החיסרון: אנשים יחשבו שלחי מועיל לכל שביל של כרמים אפילו שהוא לא מגיע לשפת הנהר וממילא אין לו שלוש מחיצות אלא רק שתיים שאז לחי לא מועיל להתיר אותו בטלטול.

פתרון ד: לעשות לחי לפתח המבוי של העיר, ומיגו שהלחי מועיל למבוי לטלטל בתוכו הוא מועיל גם לרחבה. ובכך הוא מחשיב אותה כמוקפת לדירה.

באופן זה מותר לטלטל גם ברחבה וגם במבוי, אבל לטלטל מזה לזה נחלקו הדעות:

יש מי שמתיר – כיון שאין אנשים הגרים ברחבה ולכן נחשבת הרחבה כרשות אחת עם המבוי. וגם דיירי שביל הכרמים אינם אוסרים על בני הרחבה כי זה כמו חצר קטנה שנפרצה לגדולה שהגדולה מותרת בטלטול.

יש מי שאוסר – מחשש שיהיו מקרים שברחבה יגורו אנשים והם יבואו לטלטל ממנה למבוי ולהיפך.

